

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 marca 2022 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Dorota Załęska

Protokolant: st. sekr. sąd. Ewelina Kubiczak – Kleśta

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 marca 2022 roku w Sieradzu

odwołania A. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

z 29 grudnia 2021 r. Nr (...)

i z 30 grudnia 2021 r. Nr (...)

w sprawie A. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

o wysokości emerytury i kapitał początkowy

1. zmienia zaskarżone decyzje i zobowiązuje organ rentowy do przeliczenia kapitału początkowego i wysokości emerytury z uwzględnieniem w podstawie wymiaru kapitału początkowego wynagrodzeń zastępczych za okres od 4 maja 1986 roku do 30 kwietnia 1987 roku;
2. oddala odwołanie w pozostałym zakresie.

Sygn. akt IV U 59/22

UZASADNIENIE

Decyzją z 29.12.2021r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. ponownie ustalił A. D. wartość kapitału początkowego na dzień 1.01.1999r. w kwocie 78.680,14zł. DO obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wwpw przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1.01.1980 – 31.12.1989; wwpw wyniósł 70,25%.

Decyzją z 30.12.2021r., w związku z przeliczeniem kapitału początkowego ZUS, przeliczył A. D. emeryturę od 28.10.2021r., tj. od daty nabycia uprawnień do emerytury.

W dniu 25.01.2022r. A. D. złożył odwołanie, zarzucając zaniżenie wysokości kapitału początkowego, poprzez nieuwzględnienie wynagrodzenia zastępczego za okres pracy w b. NRD w latach 1986 – 1987. Precyzując stanowisko wnosił o przeliczenie emerytury i kapitału początkowego z uwzględnieniem wynagrodzenia z okresu zatrudnienia w b. NRD od 4.05.1986 – 30.09.1987 według kursu marki w tamtych latach. Podnosił, że jego zarobki wynosiły 750 marek netto miesięcznie.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. D. urodził się (...)

W okresie od 4.05.1979 – 30.04.1987, był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Fabrykach (...) Oddział w Ł. z tym, że od 4.05.1986 – 30.04.1987, korzystał z urlopu bezpłatnego. W tym czasie A. D. został skierowany przez Urząd Wojewódzki w S. w ramach umowy rządowej do pracy w byłej NRD - (...) na okres od 4.05.1986 – 30.09.1987 i faktycznie pracę tę wykonywał (**zaświadczenie k. 28, RP – 7 z 31.07.2002r. k. 15/akta ZUS**).

W dniu 19.10.2021r., A. D. złożył w ZUS wniosek o emeryturę (**wniosek z załącznikami/akta ZUS**).

Decyzją z 16.11.2021r., ZUS ustalił A. D. kapitał początkowy na dzień 1.01.1999r. w wysokości 77.534,82zł.; za okresy zatrudnienia od 1.01.1977 – 15.01.1977, 2.03.1977 – 24.04.1977, 10.04.1979 – 28.04.1979, 4.05.1979 – 31.12.1979, 4.05.1986 – 30.09.1987, przyjęto minimalne wynagrodzenie w j.g.u. (**decyzja/akta kapitałowe; pismo ZUS z 17.11.2021r. k. 31/akta ZUS**).

Decyzją z 17.11.2021r., ZUS przyznał w/w emeryturę od 28.10.2021r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego (**decyzja k. 32 – 33/akta ZUS**).

W dniu 29.11.2021r., A. D. złożył w ZUS wniosek o ustalenie wartości kapitału początkowego, z uwzględnieniem wynagrodzenia zastępczego z okresu zatrudnienia w b. NRD od 4.05.1986 – 30.09.1987 (**wniosek k. 35/akta ZUS**).

Po rozpoznaniu wniosku, ZUS ustalił wnioskodawcy wynagrodzenie zastępcze za okres od 1.05.1987 – 30.09.1987 w kwocie 94.255zł. Odstąpiono od ustalenia wynagrodzenia zastępczego za okres od 9.02.1986 – 30.04.1987, uznając że w tym okresie był zatrudniony w (...) Fabryce (...) i korzystał z urlopu bezpłatnego od 4.05.1986 – 30.04.1987, będąc jednocześnie zatrudnionym na terytorium b. NRD (**odpowiedź ZUS z 14.12.2021r. k. 37/akta ZUS**).

Decyzją z 29.12.2021r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. ponownie ustalił A. D. wartość kapitału początkowego na dzień 1.01.1999r. w kwocie 78.680,14zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1.01.1980 – 31.12.1989; wwpw wyniósł 70,25% (**decyzja/akta kapitałowe**).

W związku z przeliczeniem kapitału początkowego, decyzją z 30.12.2021r., ZUS, przeliczył A. D. emeryturę od 28.10.2021r., tj. od daty nabycia uprawnień do emerytury (**decyzja k. 38 – 39/akta ZUS**).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i w postępowaniu przed organem rentowym.

W ocenie Sądu materiał dowodowy daje uzasadnione podstawy do uwzględnienia w podstawie wymiaru wynagrodzeń zastępczych za okres zatrudnienia wnioskodawcy w b. NRD od 4.05.1986 – 30.04.1987, który został przez ZUS nieuwzględniony. Nie przekonuje argumentacja ZUS o pominięciu tego okresu, z uwagi na to, że w tym czasie wnioskodawca jako pracownik w (...) Fabryce (...), korzystał z urlopu bezpłatnego od 4.05.1986 – 30.04.1987. Pozostaje ona w sprzeczności z nie kwestionowanym przez ZUS faktem pracy wnioskodawcy na terytorium b. NRD w (...). Zwrócić należy uwagę, że odwołujący został skierowany do pracy w b. NRD w ramach umowy rządowej i faktycznie tę pracę wykonywał w okresie wyznaczonym, tj. od 4.05.1986 – 30.09.1987, co potwierdza zaświadczenie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Ł. z 5.11.2021r.

Sąd Okręgowy zważył:

Odwołanie częściowo zasługuje na uwzględnienie.

Jak wynika z art. 173 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U z 2015, poz. 748 ze zm.), dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31.12.1948r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali

składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy. Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone dla osób w wieku 62 lat, wynosi 209 m-cy, tj. zgodnie z komunikatem Prezesa GUS z dnia 25.03.1999r. (art. 173 ust. 2 ustawy).

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999r.

Obowiązujące przepisy nie przewidują możliwości przeliczenia świadczenia z zastosowaniem wynagrodzenia liczonego w markach NRD, jak tego domagał się skarżący. Należy wskazać, że wysokość świadczenia emerytalnego (rentowego) zależy od udziału ubezpieczonego w tworzeniu funduszu ubezpieczeń społecznych. Przy ustaleniu wysokości świadczenia znaczenie ma wysokość podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe płaconej w Polsce. W obecnym stanie prawnym nie można przyjąć do podstawy wymiaru emerytury wynagrodzenia osiąganego w walucie obcej za granicą, od którego nie były opłacone składki na polskie ubezpieczenie społeczne. Wyjątki od tej zasady są określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z 1.04.1985r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent (j.t. Dz. U. z 1989, Nr 11, poz. 63 ze zm.). Należy do nich ustalenie podstawy wymiaru emerytury lub renty pracownika, który w okresie, z którego wynagrodzenie przyjmuje się do podstawy wymiaru, był zatrudniony za granicą (§10 rozporządzenia). Pracownikowi takiemu, w miejsce jego faktycznego wynagrodzenia pobieranego za granicą, do ustalenia podstawy wymiaru – jeżeli okres zatrudnienia za granicą przypada przed 1 stycznia 1991r. – przyjmuje się kwotę wynagrodzenia przysługującego w tych okresach pracownikowi zatrudnionemu w kraju w takim samym lub podobnym charakterze, w jakim pracownik był zatrudniony przed wyjazdem za granicę (§10 pkt 2 rozporządzenia).

Wykładnia §10 rozporządzenia z 1985r. przemawia za tym, że przepis ten, jako stanowiący wyjątek od ogólnej zasady ustalania podstawy wymiaru świadczeń, dopuszcza przyjęcie "za okresy zatrudnienia za granicą" kwoty wynagrodzenia przysługującego w tych okresach pracownikowi zatrudnionemu w kraju, nie wiążąc wysokości wynagrodzenia stanowiącego tak ustaloną podstawę wymiaru, z wymiarem czasu pracy, w jakim osoba ubiegająca się o świadczenie była zatrudniona w kraju. Powiązanie dotyczy tylko charakteru lub stanowiska pracy. Co ważne, wynagrodzenie ustalone zgodnie z zasadami przyjętymi w §10 rozporządzenia staje się wynagrodzeniem otrzymywanym za granicą. Jest to wynagrodzenie zastępcze za okres pracy za granicą, a zatem za taki wymiar czasu pracy, w jakim dana osoba była zatrudniona za granicą.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴§2 k.p.c., Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i zobowiązał organ rentowy do przeliczenia kapitału początkowego i wysokości emerytury z uwzględnieniem w podstawie wymiaru kapitału początkowego wynagrodzeń zastępczych za okres od 4.05.1986 – 30.04.1987, oddalając odwołanie w pozostałym zakresie na podstawie art. 477¹⁴§1 k.p.c.